

Perhekeskuksen mallinnustyöryhmä

Aika: 14.6.2018 klo 9.00-12.00

Paikka: Koilliskeskus, Kivi

Osallistujat:

Maria Antikainen, Pirkanmaan LAPE / projektikoordinaattori

Katri Alamettälä, Parkanon kaupunki, Kolmostien terveys / perheneuvoja

Ulla-Mari Hutko, Sääksmäen seurakunta / kasvatuksen toimialajohtaja

Elina Ojanen, Tampereen kaupunki / terveyskeskuslääkäri

Laura Parviainen, Tampere / kokemusasiantuntija

Kaija Reiman-Salminen, MLL Tampereen osasto / toiminnanjohtaja

Virve Marttila, Mänttä-Vilppula, Mäntänvuoren terveys oy / ohjaaja

Ritva Leijala, Keiturin Sote oy / sosiaalialan asiantuntija

Maija Mäkinen, Kangasalan kaupunki / hyvinvointikoordinaattori

Sisko Järvinen (siht.), Kangasalan kaupunki / opiskelija (TaY)

- **Ajankohtaisia asioita ja tulevia koulutuksia** (kts. diat)
- TAMK:n koulutukseen ("perhekeskusagenttikoulutus") toivotaan osallistujiksi uudistukseen innokkaasti suhtautuvia ihmisiä, jotka uskaltavat viedä muutosta eteenpäin
 - LAPE-ryhmissä mietitään 4 sopivaa osallistujaa, **ilmoitetaan 20.8.2018 mennessä projektisihteeri Henna Vanhatalolle** (henna.vanhatalo@tampere.fi)
- Kommentit, keskustelu:
 - Äitiyspakkauksissa syksyllä jaettava perhekeskusesite laitetaan sähköisenä jakoon, lisäksi tulossa lisää tietoa perhekeskukseen ja siitä ohjeistamiseen liittyen heti kun saatavilla (kysytty THL:lta neuvoloihin ohjeistusta, mitä odottaville vanhemmille kerrotaan perhekeskuksesta)
 - Koulutuksista ja niihin ohjautumisesta: Pitäisikö perhekeskuskäsikirjassa olla ohjeistettuna, miten koulutuksista informoidaan ja ketä, miten pidetään kirjaa kuka käynyt koulutuksissa jne. → Esimiesten vastuulla.
 - Lapset puheeksi -koulutukseen voi osallistua, vaikka kunnassa ei yleisesti otettaisi LP-mallia käyttöön, saa paljon eväitä omaan työhön
 - Hyvien menetelmien käyttöönotto vaatii poliittisen päätöksen, ei jää yksittäisten työntekijöiden varaan (hyvänä esimerkkinä Virrat)
 - LP-menetelmää ja muita dialogisia menetelmiä tarvitaan, sillä työntekijöillä edelleen paljon ennakoasenteita ja valmiita ajatuksia perheen parhaasta → asiantuntijuuden käsitteen laajentaminen, perhe oman arkensa asiantuntija.

- **Perhekeskuskäsikirja** (ammattilaisille tarkoitettu)
 - Sisällysluettelon hahmotelmasta kommentteja ja muokkausehdotuksia:
 - Johdanto
 - Johdannon tilalle esim. ”Mikä on perhekeskus?” → eri toimijat selitetty jo tässä ajatuksella ”kaikkien yhteistä työtä perhe keskiössä”
 - Arvot ja toimintaperiaatteet
 - Arvot omana osionaan (mille kaikki työ perustuu, esim. Lapsen oikeudet), sen jälkeen vasta toimintaperiaatteet
 - Pohdintaa lapsen oikeudet -termistä: toisaalta kaiken toimintamme pohjalla oleva arvo ja LOS velvoittava sopimus, toisaalta kalskahtaa juridiikalta. → Lapsen etu ja oikeudet?
 - Arvoihin jotenkin näkyviin dialogisuus/vuorovaikutteisuus ja avoimuus, sekä asiakkaan asiantuntijuuden arvostus ja kunnioitus
 - Joitakin kohtia voi yhdistellä, esim. asiakkaan asiantuntijuus yhdessä perhelähtöisyyden ja osallisuuden kanssa liittyy kokonaisvaltaisuuteen ja systeemisyyteen
 - Toimintaperiaatteisiin näkyviin myös ennaltaehkäisevä ote
 - Lainsäädäntö ja kansalliset linjaukset
 - Pitäisi lisätä myös kansainväliset sopimukset: LOS juridisesti velvoittava, avattava tähän kohtaan
 - Perhekeskuksen tehtävät
 - Järjestystä pitää muuttaa, 3 ensimmäistä ”palloa” lukijalle merkityksellisimmät
 - Tehtävistä puuttuu sana ”lapsi”, toisaalta perusoletuksena
 - Tähän osioon jo perhekeskuksen palveluista? Kaikille tarkoitettut, kohdennettut ja muut. Toimijaverkoston avaaminen.
 - Universaalipalvelut
 - Otsikoksi esim. Kaikille tarkoitettut/yhteiset palvelut
 - Suun terveydenhuolto, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä nuorisotyö kaikille tarkoitettuihin palveluihin
 - Neuvolapalveluihin erikseen äitiys- ja lastenneuvola
 - Etsivä nuorisotyö, eropalvelut ja muut tukipalvelut kohdennettuihin palveluihin
 - Integraatio → yhteensovittaminen / yhdyspinta
 - Perhekeskuksen palvelut -osioon: Perusopetus, toisen asteen koulutus ja yhteisöllinen opiskeluhoito omille riveilleen
 - Seurakuntia ja järjestöjä ei voi erotella kovin räikeästi esim. otsikosta varhaiskasvatus, srk:lla kuitenkin tarjolla samoja palveluita ja toimintoja → kuvataan mieluummin, ketkä kaikki ovat kussakin palvelussa toimijoina + lisätään kohta ”muut palvelut”
 - Johtaminen ja koordinaatio
 - Lisättävä jatkuva kehittäminen, kehittyminen ja oppiminen
 - Hyviä käytäntöjä
 - Tarpeellinen osio, hyviä esimerkkejä siitä miten asioita voi järjestää

- **Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen minimikriteerit**
- Pohdintatehtävä pienryhmissä: *Mitä vähintään tulee tapahtua* palveluissa, jotta vanhemmuus ja parisuhde tulevat tuetuiksi?
- Kommentit:
- Kiireetön kohtaaminen:
 - Aikaresurssi
 - Koulutus
 - taito siirtää stressi sivuun ja keskittyä hetkeen
 - kyky kuulla/kuunnella
 - kiireettömyyden luominen
 - Läsnäolo
 - Kyky joustaa ja elää hetkessä vanhemman tarpeiden mukaan, vaikka tapaamiselle olisi suunniteltu muuta
 - Paikalla on merkitystä: palveluiden jalkauttaminen perheen kotiin ilta-aikaan, jos perheellä hankala tilanne
- Huomaa hyvä vanhemmassa:
 - Koulutus
 - dialogisuus
 - ymmärrys sille, että ihmisen käyttäytymiselle on aina syy (vaikka vanhemmat käyttäytyisivät työntekijän mielestä lapsen kehitykseen nähden epäsuotuisalla tavalla)
 - asenteet, elämäkatsomus, ihmisarvon kunnioittaminen
 - Työyhteisössä keskustelu: uudet näkökulmat työkavereilta ja positiivisen näkeminen sitä kautta (toisaalta tiimi saattaa myös vahvistaa negatiivista ajattelumallia)
 - Asiakkaan kunnioittaminen ja arvostaminen, vaikka eri näkökulmat (esimerkkinä mainittiin rokotekielteiset vanhemmat)
 - Työntekijän etsittävä vanhemmasta aina jotain hyvää, jotta voidaan puhua vahvistamisesta
 - Hyvänä esimerkkinä mainittiin perhetyössä käytetty tapa: työntekijä keksii 3 hyvää asiaa vanhemmasta ja kertoo ne heti tapaamisen aikana vanhemmalle
 - Edellytyksenä työnohjaus
- Rohkeus ottaa puheeksi
 - Aikaresurssi
 - toisaalta joissakin päiväkodeissa työntekijöiltä löytyy aina aikaa, pidetään yllä jatkuvaa avointa keskusteluyhteyttä
 - kyse enemmän asenteesta? → koulutus
 - Ammatillisuus: ei tarvitse olla rohkea, jos puheeksi ottaminen kuuluu sisäänrakennettuna työn kuvaan. Ei lisää ajan tarvetta, kun osana käytäntöjä.
 - Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa tuettava työntekijöitä ottamaan vanhemmuus- ja parisuhdeasiat esiin. Nyt liian helposti siirretään terveyspuolelle vastuu hankalaksi koettujen asioiden esiin nostamisesta, ei haluta ”pilata välejä” vanhempiin
 - Tarvitaan luonnollisia kohtauksia murrosikäisten lasten vanhempien kanssa
 - nyt helpompi nähdä ja ottaa puheeksi pienten lasten vanhempien kanssa, kun päivittäin luonnollisia kohtauksia
 - Joillakin yläkoulun ja lukion opettajilla asenne ”ei kuulu minulle” → koulutus?

- Sikiö/lapsi vanhemman mieleen
 - otsikointiin liittyen vastustusta, mieli-sana herätti ajatuksen miellyttämisestä
 - selkeytettävä otsikkoa niin, että välittyy ajatus siitä, että toivotaan vanhemman pitävän ajatuksissaan lapsen näkökulman asioihin

- Minimikriteereiden käsittely jäi kesken. **Loput kommentit minimikriteereihin liittyen toimitetaan elokuun loppuun mennessä Maria Antikaiselle (maria.antikainen@valkeakoski.fi)**

- Perhekeskuskäsikirjan luonnos lähetetään työryhmäläisille luettavaksi ja kommentoitavaksi 11.9. mennessä, jolloin kommentointiin jää viikko aikaa ennen seuraavaa tapaamista

- Seuraavat tapaamiset
 - 18.9. klo 9.00-11.30 Monitoimitalo 13, Stenvall, Satakunnankatu 13, Tampere
 - 5.11. klo 13.00-15.30 Monitoimitalo 13, Strömmer, Satakunnankatu 13, Tampere